

Oferta dla grup przedszkolnych

Zapraszamy na warsztaty starsze grupy przedszkolne (5-6 lat).
Udział w zajęciach pozwoli najmłodszym odkryć, czym jest muzeum,
zrozumieć, jaką pełni rolę i poznać podstawowe pojęcia z nim związane.
Muzealni edukatorzy wprowadzą uczestników zajęć w świat historii, pokażą,
czym zajmuje się ta dziedzina, skąd czerpiemy wiedzę o przeszłości i jak
możemy opowiadać o wydarzeniach z dawnych lat. Warsztaty składają się
z dwóch części: merytorycznej i plastycznej.

Zarezerwuj lekcję

Aby zarezerwować lekcję,
skontaktuj się z Biurem

Obsługi Publiczności:

tel.: 22 255 76 27

(czynne od poniedziałku do piątku
w godzinach 10.00-16.00)

email: bop@muzhp.pl

Rezerwacji należy dokonać co
najmniej tydzień przed terminem
lekcji. Grupa może liczyć
maksymalnie 30 osób.

Cena lekcji: 250 zł

Czas trwania: 1-1,5 h

Wszystkie lekcje odbywają się od
środy do piątku (godz. 10:00, 12:00,
14:00) w siedzibie Muzeum Historii
Polski na Cytadeli Warszawskiej.

**Dokonując rezerwacji, należy
podać następujące dane:**

- Nazwa szkoły/przedszkola
- Adres szkoły
- Klasa/wiek dzieci
- Liczba uczniów/opiekunów
- Preferowana data i godzina zajęć
(środa - piątek, godz. 10:00,
12:00, 14:00)
- Temat lekcji
- Kontakt do opiekuna grupy
(imię, nazwisko, telefon,
adres e- mailowy)
- Dodatkowe informacje o grupie
(np. niepełnosprawności, profil
klasy etc.).

Ewentualną rezygnację z rezerwacji
należy zgłosić telefonicznie pod
numerem 22 255 76 27 lub drogą
elektroniczną na adres
bop@muzhp.pl **najpóźniej 72
godziny** przed planowanym
terminem wizyty.

W przypadku braku zawiadomienia
o rezygnacji lub rezygnacji później
niż 72 godziny przed ustalonym
terminem wizyty, muzeum nie
zwraca opłaty za lekcje.

Tematy lekcji

1.

Z muzeum na ty

Czym tak naprawdę jest muzeum? Jakie pełni zadania? Kto w nim pracuje? Czym są wystawy? Co może stać się eksponatem muzealnym? Na zajęciach nie tylko odpowiemy na te pytania, lecz także przekonamy się, jak różne potrafią być muzea i jakie tajemnice kryją w sobie. Podczas części plastycznej warsztatów znajdziemy odnalezionym eksponatom miejsce na wystawie.

2.

Dawno czyli kiedy?

Zapraszamy najmłodszych na warsztaty wprowadzające w świat historii. Uczestnicy spotkania poznają podstawowe pojęcia tej dziedziny nauki, dowiedzą się, skąd czerpiemy wiedzę o przeszłości. A w tym wszystkim pomogą przedmioty ukryte w starej skrzyni! Wspólnie zastanowimy się, do czego mogły służyć i do kogo należeć.

3.

To, co najważniejsze

Dlaczego w wyjątkowych chwilach towarzyszą nam biało-czerwone barwy? Czy orzeł zawsze miał koronę? Czy można zmieniać słowa hymnu? Na te i inne pytania odpowiemy na warsztatach poświęconych polskim symbolom narodowym. „To, co najważniejsze” to spotkanie, podczas którego za pomocą łąmigłówek i zadań wprowadzamy podstawowe pojęcia związane z naszymi symbolami narodowymi i ich historią.

4.

Tropy (w) historii

Znamy nazwiska władców, rycerzy czy artystów z przeszłości... teraz czas zająć się zwierzętami, które zostawiły ślad w polskiej historii! Wierny niedźwiedź Wojtek, dzielny koń Pałasz czy królewska wydra to tylko niektórzy z bohaterów naszych warsztatów. Odwiedźcie razem z nami ten niezwykły zwierzyńiec!

Treść lekcji zgodna z podstawą programową wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego, szczególnie w zakresie: IV Poznawczy obszar rozwoju dziecka.

Oferta lekcji dla klas I-III szkoły podstawowej

Warsztaty przeznaczone dla uczniów klas edukacji wczesnoszkolnej przybliżają w przyjazny sposób wybrane postacie i zagadnienia historyczne. Zajęcia prowadzone są przez edukatorów w przestrzeni edukacyjnej muzeum. Warsztaty składają się z części merytorycznej i zadania plastycznego.

Zarezerwuj lekcję

Aby zarezerwować lekcję, skontaktuj się z Biurem

Obsługi Publiczności:

tel.: 22 255 76 27

(czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 10.00-16.00)

email: bop@muzhp.pl

Rezerwacji należy dokonać co najmniej tydzień przed terminem lekcji. Grupa może liczyć maksymalnie 30 osób.

Cena lekcji: 250 zł

Czas trwania: 1-1,5 h

Wszystkie lekcje odbywają się od środy do piątku (godz. 10:00, 12:00, 14:00) w siedzibie Muzeum Historii Polski na Cytadeli Warszawskiej.

Dokonując rezerwacji, należy podać następujące dane:

- Nazwa szkoły/przedszkola
- Adres szkoły
- Klasa/wiek dzieci
- Liczba uczniów/opiekunów
- Preferowana data i godzina zajęć (środa - piątek, godz. 10:00, 12:00, 14:00)
- Temat lekcji
- Kontakt do opiekuna grupy (imię, nazwisko, telefon, adres e- mailowy)
- Dodatkowe informacje o grupie (np. niepełnosprawności, profil klasy etc.).

Ewentualną rezygnację z rezerwacji należy zgłosić telefonicznie pod numerem 22 255 76 27 lub drogą elektroniczną na adres bop@muzhp.pl **najpóźniej 72 godziny** przed planowanym terminem wizyty.

W przypadku braku zawiadomienia o rezygnacji lub rezygnacji później niż 72 godziny przed ustalonym terminem wizyty, muzeum nie zwraca opłaty za lekcje.

Tematy lekcji

1.

Przepis na muzeum

Podczas zajęć zastanowimy się, dlaczego i w jaki sposób powstają muzea. Jaką pełnią rolę? Poszukamy też eksponatów muzealnych i odpowiemy na pytanie, co może stać się obiektem muzealnym. Sprawdzimy też, kto pracuje w muzeum i jakie ma obowiązki.

A w części plastycznej uczestnicy zaprojektują własne muzeum!

2.

Zagadki z przeszłości

Skąd czerpiemy wiedzę o przeszłości? Czy historyk czasem rozwiązuje zagadki? Co mu w tym pomaga? Za pomocą przedmiotów zgromadzonych w starej skrzyni uczestnicy zajęć odtworzą biografię tajemniczej postaci. W trakcie warsztatów uczniowie poznają pojęcie źródła historycznego, tworzą oś czasu i kształtują umiejętność układania wydarzeń w porządku chronologicznym.

3.

Kapral Wojtek

Czy niedźwiedź może być żołnierzem? Ależ tak! Zapraszamy na warsztaty, podczas których uczniowie poznają historię niezwyklej przyjaźni niedźwiedzia Wojtka i żołnierzy z Armii Andersa. W czasie spotkania prześledzimy trasę, jaką przebył Wojtek wraz z II Korpusem Polskim, i opowiemy o przygodach tego niezwykłego zwierzęcia.

W czasie warsztatów wykorzystujemy fragmenty książki Łukasza Wierzbickiego „Dziadek i niedźwiadek” oraz materiały źródłowe (fotografie i mapy). Na koniec spotkania uczniowie wykonają odznakę oddziału, w którym służył kapral Wojtek.

4.

Gra o tron

Czy Polska miała kiedyś króla? A może królową?

Zapraszamy na warsztaty, podczas których uczniowie klas I-III poznają podstawowe pojęcia związane z monarchią i rządami królów w dawnej Polsce. Dowiedzą się, kto mógł zostać królem i zastanowią nad tym, czy monarcha mógł robić wszystko, co chciał. Zajrzą również do zamku i poznają najważniejsze osoby mieszkające i pracujące na królewskim dworze. W trakcie zajęć wykorzystamy grę karcianą Muzeum Historii Polski „Poczet królów i książąt polskich”, która jest punktem wyjścia do rozmowy o tym, jakie ślady rządów królewskich odnajdujemy w dzisiejszej Polsce.

5.

Niepodległa!

Czym jest niepodległość? W czasie warsztatów edukatorzy rozmawiają z uczniami o znaczeniu tego pojęcia. W odwołaniu do historii Polski zastanawiają się wspólnie nad tym, kiedy można niepodległość stracić. Podczas warsztatów uczniowie w przystępny sposób poznają podstawowe fakty dotyczące zaborów, polskiej drogi do niepodległości, a także bohaterów tamtych wydarzeń.

Treść lekcji zgodna z podstawą programową wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego, szczególnie w zakresie: IV Poznawczy obszar rozwoju dziecka.

Oferta lekcji dla klas IV-VI szkoły podstawowej

Warsztaty przeznaczone dla uczniów klas IV-VI przybliżają w przyjazny sposób wybrane zagadnienia historyczne. Zajęcia prowadzone są przez edukatorów w przestrzeni edukacyjnej muzeum.

Zarezerwuj lekcję

Aby zarezerwować lekcję,
skontaktuj się z Biurem

Obsługi Publiczności:

tel.: 22 255 76 27

(czynne od poniedziałku do piątku
w godzinach 10.00-16.00)

email: bop@muzhp.pl

Rezerwacji należy dokonać co
najmniej tydzień przed terminem
lekcji. Grupa może liczyć
maksymalnie 30 osób.

Cena lekcji: 250 zł

Czas trwania: 1-1,5 h

Wszystkie lekcje odbywają się od
środy do piątku (godz. 10:00, 12:00,
14:00) w siedzibie Muzeum Historii
Polski na Cytadeli Warszawskiej.

**Dokonując rezerwacji, należy
podać następujące dane:**

- Nazwa szkoły/przedszkola
- Adres szkoły
- Klasa/wiek dzieci
- Liczba uczniów/opiekunów
- Preferowana data i godzina zajęć
(środa - piątek, godz. 10:00,
12:00, 14:00)
- Temat lekcji
- Kontakt do opiekuna grupy
(imię, nazwisko, telefon,
adres e- mailowy)
- Dodatkowe informacje o grupie
(np. niepełnosprawności, profil
klasy etc.).

Ewentualną rezygnację z rezerwacji
należy zgłosić telefonicznie pod
numerem 22 255 76 27 lub drogą
elektroniczną na adres
bop@muzhp.pl **najpóźniej 72
godziny** przed planowanym
terminem wizyty.

W przypadku braku zawiadomienia
o rezygnacji lub rezygnacji później
niż 72 godziny przed ustalonym
terminem wizyty, muzeum nie
zwraca opłaty za lekcje.

Tematy lekcji

1.

Budowanie miasta

Jak powstawały miasta? Czy w trakcie ich budowania obowiązywały jakieś zasady? Jakie budynki stały na rynku?

Lekcja z wykorzystaniem wielkoformatowej gry planszowej, pokazującej zasady budowania średniowiecznych miast. W trakcie zajęć poruszamy tematykę stylów architektonicznych i praw obowiązujących w średniowiecznym mieście.

2.

Zagadki z przeszłości

Skąd czerpiemy wiedzę o przeszłości? Czy historyk czasem rozwiązuje zagadki? Co mu w tym pomaga? W czasie lekcji poprowadzimy śledztwo, które pozwoli nam odnaleźć tajemniczego bohatera. W trakcie zajęć uczniowie poznają pojęcie źródła historycznego i rodzaje źródeł, tworzą oś czasu i kształtują umiejętność układania wydarzeń w porządku chronologicznym.

3.

Szlachecki dwór

Jak wyglądało życie w szlacheckim dworze? Jakie panowały tam zwyczaje? W trakcie warsztatów poszukamy odpowiedzi na te pytania wraz z najmłodszymi mieszkańcami szlacheckiego dworu – rówieśnikami uczniów. Znajdzie się też chwila na to, by porozmawiać o zabawach i zabawkach w dawnej Polsce.

4.

Bohaterowie niepodległości

Na warsztatach uczniowie poszukają odpowiedzi na pytanie: komu zawdzięczamy niepodległość – politykom, żołnierzom, dyplomatom, działaczom społecznym czy może anonimowym obywatelom? W trakcie spotkania poznamy sylwetki znanych i mniej znanych osób zaangażowanych w proces odzyskania przez Polskę niepodległości. Ważnym elementem zajęć jest praca ze źródłem historycznym.

5.

Polskie wynalazki

Jakie przedmioty zawdzięczamy polskim wynalazcom? Kamizelka kuloodporna, lampa naftowa czy pierwszy projektor filmowy – to tylko niektóre z nich. Na zajęciach odkryjemy niezwykłe losy wielkich odkryć i przekonamy się, jak dzięki nim zmienił się świat.

Treść lekcji zgodna z podstawą programową kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej z przedmiotu historia, II etap edukacyjny, klasy IV-VIII, w szczególności dla klasy IV z rozdziałami: III Refleksja nad historią jako nauką, IV Postacie i wydarzenia o doniosłym znaczeniu dla kształtowania polskiej tożsamości kulturowej; dla klasy V i VI z rozdziałami: IV Społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy, XIII Rzeczpospolita Obojga Narodów w I połowie XVIII wieku, XX Ziemia polska w latach 1815-48, XXII Powstanie styczniowe, XXVIII Odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej.

Oferta lekcji dla klas VII-VIII szkoły podstawowej

Warsztaty przeznaczone dla uczniów klas VII – VIII poruszają zagadnienia odnoszące się do podstawy programowej. Wśród tematów znajdują się zarówno lekcje omawiające konkretne zagadnienia, jak i lekcje przekrojowe. Ważnym elementem spotkań jest praca ze źródłem historycznym. Zajęcia prowadzone są przez edukatorów w przestrzeni edukacyjnej muzeum.

Zarezerwuj lekcję

Aby zarezerwować lekcję, skontaktuj się z Biurem

Obsługi Publiczności:

tel.: 22 255 76 27

(czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 10.00-16.00)

email: bop@muzhp.pl

Rezerwacji należy dokonać co najmniej tydzień przed terminem lekcji. Grupa może liczyć maksymalnie 30 osób.

Cena lekcji: 250 zł

Czas trwania: 1-1,5 h

Wszystkie lekcje odbywają się od środy do piątku (godz. 10:00, 12:00, 14:00) w siedzibie Muzeum Historii Polski na Cytadeli Warszawskiej.

Dokonując rezerwacji, należy podać następujące dane:

- Nazwa szkoły/przedszkola
- Adres szkoły
- Klasa/wiek dzieci
- Liczba uczniów/opiekunów
- Preferowana data i godzina zajęć (środa - piątek, godz. 10:00, 12:00, 14:00)
- Temat lekcji
- Kontakt do opiekuna grupy (imię, nazwisko, telefon, adres e- mailowy)
- Dodatkowe informacje o grupie (np. niepełnosprawności, profil klasy etc.).

Ewentualną rezygnację z rezerwacji należy zgłosić telefonicznie pod numerem 22 255 76 27 lub drogą elektroniczną na adres bop@muzhp.pl **najpóźniej 72 godziny** przed planowanym terminem wizyty.

W przypadku braku zawiadomienia o rezygnacji lub rezygnacji później niż 72 godziny przed ustalonym terminem wizyty, muzeum nie zwraca opłaty za lekcje.

Tematy lekcji

1.

Przesuwanie Polski

Lekcja przekrojowa, której głównym celem jest analiza zmian terytorialnych z użyciem map Polski od średniowiecza do współczesności. Uczniowie poznają podstawowe zagadnienia z kartografii i uczą się polityki zagranicznej Rzeczypospolitej poprzez kształtowanie granic w wyniku unii i wojen.

2.

Rzeczpospolita Obojga Narodów – demokratyczny wzorzec dla Europy

W czasie lekcji przedstawimy wady i zalety demokracji szlacheckiej w Polsce i porównamy, używając źródeł historycznych, ustrój Rzeczypospolitej z innymi europejskimi monarchiami tego okresu. Uczniowie w czasie zajęć poznają najważniejsze założenia demokracji szlacheckiej.

3.

Wolna elekcja

Zagrajmy w zespołową grę karcianą: przenieśmy się w czasie do 1573 roku i wspólnie wybierzmy króla Rzeczypospolitej Obojga Narodów! Gra kształtuje umiejętności współpracy w grupie, negocjacji i argumentowania przyjętej tezy. W zajęciach powinno wziąć udział co najmniej 15 osób.

4.

Drogi do niepodległości

W czasie zajęć przedstawimy i przeanalizujemy koncepcję walki z zaborcą oraz poznamy wybranych bohaterów polskiej niepodległości (Kościuszko, Dąbrowski, Bem, Traugutt). Uwaga! Nauczyciel sam wybiera zryw niepodległościowy, który stanie się tematem lekcji muzealnej. Do wyboru powstanie: kościuszkowskie, listopadowe, styczniowe.

5.

Coś z niczego – industrialna Polska w dwudziestoleciu międzywojennym

W czasie lekcji uczniowie zapoznają się z najważniejszymi osiągnięciami modernizacyjnymi dwudziestolecia międzywojennego w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem Gdyni oraz Centralnego Okręgu Przemysłowego. Jedną z aktywności będzie stworzenie miasta od podstaw, w tym zaplanowanie przemysłu, komunikacji, dróg i osiedli.

6.

Polacy wobec komunizmu

W trakcie spotkania przeanalizujemy mechanizmy instalowania i umacniania się władzy komunistycznej w Polsce oraz poznamy charakterystykę postaw Polaków wobec systemu komunistycznego. Lekcja obejmuje okres od Manifestu Lipcowego z 1944 roku do powstania Solidarności i pokazuje najważniejsze protesty społeczne (1956, 1968, 1970, 1980) oraz ich przyczyny. Lekcja powtórzeniowa.

Treść lekcji zgodna z podstawą programową kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej z przedmiotu historia, II etap edukacyjny, klasy IV-VIII, w szczególności z rozdziałami: X Początki Rzeczypospolitej Obojga Narodów, XX Ziemia polska w latach 1815-48, XXII Powstanie styczniowe, XVIII Odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej, XXXVIII Stalinizm w Polsce i jego skutki, XXXIX Polska w latach 1957-81.

Oferta lekcji dla szkoły ponadpodstawowej

Warsztaty przeznaczone dla uczniów szkół ponadpodstawowych poruszają zagadnienia odnoszące się do podstawy programowej. Wśród tematów znajdują się zarówno lekcje omawiające konkretne zagadnienia jak i lekcje przekrojowe. Ważnym elementem spotkań jest praca ze źródłem historycznym. Zajęcia prowadzone są przez edukatorów w przestrzeni edukacyjnej muzeum.

Zarezerwuj lekcję

Aby zarezerwować lekcję, skontaktuj się z Biurem

Obsługi Publiczności:

tel.: 22 255 76 27

(czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 10.00-16.00)

email: bop@muzhp.pl

Rezerwacji należy dokonać co najmniej tydzień przed terminem lekcji. Grupa może liczyć maksymalnie 30 osób.

Cena lekcji: 250 zł

Czas trwania: 1-1,5 h

Wszystkie lekcje odbywają się od środy do piątku (godz. 10:00, 12:00, 14:00) w siedzibie Muzeum Historii Polski na Cytadeli Warszawskiej.

Dokonując rezerwacji, należy podać następujące dane:

- Nazwa szkoły/przedszkola
- Adres szkoły
- Klasa/wiek dzieci
- Liczba uczniów/opiekunów
- Preferowana data i godzina zajęć (środa - piątek, godz. 10:00, 12:00, 14:00)
- Temat lekcji
- Kontakt do opiekuna grupy (imię, nazwisko, telefon, adres e- mailowy)
- Dodatkowe informacje o grupie (np. niepełnosprawności, profil klasy etc.).

Ewentualną rezygnację z rezerwacji należy zgłosić telefonicznie pod numerem 22 255 76 27 lub drogą elektroniczną na adres bop@muzhp.pl **najpóźniej 72 godziny** przed planowanym terminem wizyty.

W przypadku braku zawiadomienia o rezygnacji lub rezygnacji później niż 72 godziny przed ustalonym terminem wizyty, muzeum nie zwraca opłaty za lekcje.

Tematy lekcji

1.

Przesuwanie Polski

Lekcja przekrojowa, której głównym celem jest analiza zmian terytorialnych z użyciem map Polski od średniowiecza do współczesności. Uczniowie poznają podstawowe zagadnienia z kartografii i uczą się polityki zagranicznej Rzeczypospolitej poprzez kształtowanie granic w wyniku unii i wojen.

2.

Życie średniowiecznego miasta

W czasie lekcji wspólnie prześledzimy rozwój miasta i życie jego mieszkańców od piastowskiego grodu do magnackiej twierdzy. Uczniowie poznają najważniejsze elementy architektoniczne dawnego miasta np. rynek, kościół, cmentarz, domy mieszczan itd. oraz istotne zawody i funkcje społeczne w mieście.

3.

Sarmata na wojnie

Zajęcia, dzięki którym uczniowie lepiej poznają życie polskiego szlachcica, toczące się między dworem, sejmikiem a polem bitewnym w XVII i XVIII wieku. Lekcja na temat kultury szlacheckiej okresu I Rzeczypospolitej z użyciem tekstów Jędrzeja Kitowicza, po której uczniowie będą potrafili scharakteryzować polskiego szlachcica na przykładach postaci historycznych.

4.

Wolna elekcja

Zagrajmy w zespołową grę karcianą: przenieśmy się w czasie do 1573 roku i wspólnie wybierzmy króla Rzeczypospolitej Obojga Narodów! Gra kształtuje umiejętności współpracy w grupie, negocjacji i argumentowania przyjętej tezy. W zajęciach powinno wziąć udział co najmniej 15 osób.

5.

Za wolność naszą i waszą

Tematem lekcji jest historia polskich powstań narodowych jako walki o niepodległość Polski. W czasie zajęć dokonamy analizy porównawczej powstań jako procesu narodotwórczego, zakończonego odrodzeniem się państwowości polskiej w 1918 roku. Uczniowie poznają najważniejszych przywódców oraz wydarzenia kształtujące naszą tożsamość.

6.

Przystanek Niepodległość

W trakcie lekcji prześledzimy walkę o granice odrodzonej Rzeczypospolitej w obliczu tworzenia się nowego ładu w Europie po I wojnie światowej. Zajęcia skupiają się na procesie walki politycznej i zbrojnej o kształt państwa polskiego w latach 1918-22. Uczniowie poznają kluczowe postaci tego okresu i prześledzą złożony proces tworzenia się ładu wersalsko-waszyngtońskiego.

Treść lekcji zgodna z podstawą programową kształcenia ogólnego dla liceum/technikum z przedmiotu historia (poziom podstawowy i rozszerzony), w szczególności z rozdziałami: XII Polska w XIV-XV wieku, XX Pierwsze wolne elekcje i ich następstwa, Ustrój, społeczeństwo i kultura Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII wieku, XXXI Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815-48, XXXII Powstanie styczniowe i jego następstwa, XLI Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej.